

V Ljubljani, 30. novembra 1911.

Cena 20 v.

Celo leto stane K 10.40; pol leta K 5.20; posamezna številka 20 vin.
Inserati po dogovoru.

„Gospod šef; danes je štirideset let, kar sem pri vas v službi,“ hitel je pripovedovati pisar Peresič na dan svoje štiridesetletnice svojemu šefu v nadi, da se mu bo v priznanje tolikoletnega zvestega službovanja povišalo plačo, ali ga na drug način nagradilo, a šef mu na njegovo veliko presenečenje odgovori:

„Lepo od vas, lepo, da ste se mi prišli zahvaliti, ker imam že toliko let z vami — potrpljenje!“

Razumljivo.

„Zakaj se pesniki časté še le po smrti?“

„To je vendar samoobsebi razumljivo! Zato, ker več ne pesnikujejo!“

Vprašanje matematikom.

Ministerski predsednik grof Stürgh je obljubil, da napravi dalmatinska železnica prihodnje leto zopet en korak naprej.

Koliko let bi se potrebovalo za zgradbo južne železnice Trst-Dunaj, ki je dolga 500 kilometrov, ko bi jo gradili vsako leto za en korak naprej?

Bahač.

„— — — Živahnost ima vaša gospodična hčerka gotovo od gospe mame!“

„A od mene ima stotisoč kron!“

„Palček“ svojim prijateljem.

„Palček“, velik komaj ped,
pristni sin Ljubljane,
spravil vender že v nered
mnogim je možgane.

Zlasti pa ima ga rad
Roženkavkin Miha;
ko zagleda ga, kot gad
v „Jutru“ nanj zapiha.

Miha molči, molk je zlat,
pusti že „odpadke“,
sicer prime te enkrat
„Palček“ za „ta sladke“.

Prijetno znanstvo.

Ravnatelj zaporov (v letovišču pri skupnem obedu): „— — — Znani se mi vsekako zdite, a ne vem v tem trenutku, kje bi vas bil že videl . . .“

Tujec (zaupno): „Na številki 118!“

Na sodnji.

Sodnik: „Pred petimi leti sem vas sodil zaradi poneverjenja desetih tisoč kron in danes vas moram zaradi tatvine treh kronic. Človek, pomislite, kako globoko ste padli!“

„Krojač tam-le v I. ulici je prišel docela na psa, kakor sem čula. Da je ta mož, ki je bil tako marljiv, prišel tako daleč, mi je neumljivo! Ali ni imel dela?“

„Lepo te prosim; dela dovolj! Samo naša gospoda mu je čez tristo kron dolžna!“

Gorjanskemu kmetu umrje sin. Sorodniki ga tolažijo, češ, da je njegov sin gotovo že med angeli. Kmet pa pravi: „Kaj pa imam jaz od tega, če je on pri angelih! Jaz bi ga potreboval pri volih!“

Iskre.

Šola življenja je najtrša. Mnogo izkušenj, a nobenih počitnic.

Časih tudi tisti do česa pride vživljenju, ki kaj zna.

Pri dekletih najmanj časa trpi takozvana večna ljubezen.

Da ni bila Eva izgnana iz raja takoj po prvem jabolku, bi bila obrala celo drevo.

Žene so ponavadi najbolj nežne s svojimi soprogi takrat, kadar jih goljufajo.

Mali navihanec.

„Kako to, da si prinesel deset vinarjev nazaj? — — — Saj sem ti jih dala zato, da kupiš

znamko, jo prilepiš na pismo in pismo vržeš v poštno tružico!"

„Ni bilo treba znamke! Vrgel sem pismo v tružico baš, ko me ni nihče gledal!“

Na domačem plesu.

A.: „Pardon, kaj ne, tu je strašno dolgočasno?“

B.: „Neznosno!“

A.: „Kako bi bilo, da jo potegneva stran?“

B.: „Jaz, žal ne morem, ker sem domačin.“

Prvi birokrat: „Prosim vas, vi ste strašno malomarni. Vsako jutro zakasnite vsaj za pol ure. Haha, gotovo mislite avanzirati.“

Drugi birokrat: „Vi pa delate tako strašno neumno lice, kakor bi hoteli biti odlikovani z redom.“

Vojska bo.

Gospa: „Marička, kaj pa dela ta dragonar v naši kuhinji?“

Marička: „Tega vam pa ne smem povedati, milostljiva. Odkar se nekaj kuha tam na laški meji, se ne smejo nič več praviti vojaške tajnosti. Precej bi me ustrelili.“

Preveč zahtevano.

Gospodična: „— — — Gospod doktor, veliko uslugo bi mi lahko storili!“

Doktor: „Iz srca rad, gospodična! In ta zasluga bi bila?“

Gospodična: „Zaročite se z mojo prijateljico Slavko, a potem se poročite z menoj — da se bo prav jezila!“

Cigan in kmet.

Cigan pride h kmetu, ki na polju je žgance, pa mu pravi: „E, brate, naj zajmem s teboj, pa ti dam ribje juhe in rib, kolikor ti srce poželi?“ — Kmet je zadovoljen, in ko sta se najužinala, reče ciganu: „No, daj mi juhe in rib!“ — „Hodi za mano,“ veli cigan in pelje kmeta k jezeru: „Evo ti juhe! Na dnu so pa ribe.“

Kdo se ne boji žene?

Zbero se zakonski možje v krčmi, in veseljak se spomni med drugim:

„Kdor se ne boji žene, naj dâ za bokal vina!“

Drug za drugim pokličejo bokal razen veseljaka. Krohotom se mu vsi smejejo, a opolnoči je šel edino on k ženi brez strahu.

Zakaj nisi prišel v gostilno nazaj?

Ker nisem znal več v gostilno! Moj prijatelj!

Ti si bil enkrat tam, kakor sem čul...

Da, ker takrat sem bil trezen, Bog mi grehe odpusti! Toda od tedaj so bili zame slabi časi.

In kje si pustil svojo dobro obleko?

Ti me še vprašaš? Ali ne veš, kakšni paganski ljudje so ti gostilničarji? Najprej izsesajo ves denar iz mene in potem še obleko...

No, to nič ne stori! Saj dobiš drugo in kolikor je hočeš! Sedaj govoriva o prihodnosti, prijatelj Gašpar! Ti si bil temelj moje sreče, ti si delil z menoj bedo, in jaz bom delil s teboj bogastvo. Ti ostaneš pri meni do smrti, vsako željo ti hočem izpolniti. Samo nekaj te moram prositi, prijatelj opusti malo pijančevanje...

Jaz ostanem pri tebi do smrti, če mi tudi vsake želje ne izpolniš, samo tega ne zahtevaj od mene, prijatelj...

Torej si nepoboljšljiv, Gašpar?

Prijatelj, človek mora imeti značaj, trden značaj!

Torej v božjem imenu! Stori, kakor hočeš, samo ostani pri meni.

Sklenila sva skupaj živeti in umreti.

Čez nekaj dni pa je že prišel z važnim obrazom k meni in mi rekel:

Ali veš kaj? Jaz mislim nekaj...

No?

To mirno življenje ni vredno ničesar, pojdemo na kmete . . .

Zakaj?

Da bi se zabavala, kakor nekdanj . . .

Kakor nekdanj?

V onih časih ali veš . . .

Toda kaj misliš? Ali ti tukaj česa manjka?

To mi ravno manjka, da mi ničesar ne manjka . . .

Bodi pameten, Gašpar!

V tako mirnem življenju človeku zastane vsa kri . . .

Bodi odkritosrčen, Gašpar! Morda ti kaj ni prav, ali česa pogrešaš tukaj . . . govori, želja se ti bo takoj izpolnila . . .

Kar si mi povedal, je samo pripovedka, ljubi prijatelj!

Lahko rečem z Gvadanijem: »— V materinem telesu in na njenih prsah se mi ni godilo bolje, kakor pri tebi«; toda jaz moram proč in ker ne moreš brez mene živeti, moraš z menoj, upam . . .

Jaz, Gašpar, kam misliš? In moj sin . . .

Ti imaš resnično še sina! Torej se morava ločiti; srce mi poka, ločiti se pa morava . . .

Te ne morem zadržati?

Resnično ne.

Torej pojdi! Obljubi mi, da se zopet vrneš.

To ti obljubim in ti prisežem! Prijatelj!

Če kaj potrebuješ? . . .

Pridem takoj!

Jokaje se je poslovil in odšel. Čez nekaj mesecev se je vrnil in ostal pri meni par dni ter zopet odšel. To je trajalo 8 let, nikdar ni ostal pri meni delj časa kakor teden dni. Nekoč je prišel k meni bolan in me ni mogel zapustiti.

Žalosten sem stal poleg njega, ko je umiral; zadnje njegove besede so bile:

Ljubi prijatelj, samo eno obžalujem v svojem življenju: tako sem se bal vode, in sedaj umrjem na vodenici.

Nato je pričel citirati nekaj iz Gvadanija, toda smrt je mu zaprla ustnice. Slovesno sem ga dal pokopati. Na grob se mu postavil mramornat steber, kamor sem dal vrezati besede:

Tu počiva
Pijanec Dobrovoljček,
Njegovo ime
je neizbrisno zapisano v srcu
njegovega edinega prijatelja.
V miru počivaj!

20.

Bilo je eno izmed onih jesenskih popoldnevov, ko se nam zdi, da je vsa narava zamišljena v sanje in da dremlje... in če slišimo šum, se nam zdi to nekaj čudnega.

Človeški glasovi, zvonjenje zvonov in soloh vse se nam zdi drugače kot prej kdaj... zdi se nam kot

da to ni iz sedanjosti ampak, da prihaja iz daljne prihodnosti, utrujeno k nam. Ob taki priliki gre človek najrajši v svojo sobo, sede k peči, ali pa hodi po sobi gor in dol, ne govori sam, ampak njegovi spomini. Dva sva bila v sobi. Janez in jaz. On je tiho sedel pri peči in kadil, jaz pa sem hodil po sobi ves zamišljen. Slednjič sem sedel na okno in gledal v daljavo brez vsakega cilja. Moj pogled je obvisel na orehu, ki je stal na dvorišču.

Janez — sem pričel, poglej vendar, nikake sapice ni, in kljub temu odpada listje od drevja...

Kakor z naših glav lasje, je nadaljeval Janez.

Nekdaj, sem pristavil jaz, je bilo to listje tako zeleno in sedaj je popolnoma rumeno.

Nekdaj, pravi Janez, so bili naši lasje tako črni in sedaj so sivi.

Staramo se, prijatelj, mi se staramo vedno bolj in bolj.

Kdaj si bil ti rojen?

Letnice ne vem povedati, vem le to, da sem nedavno izpolnil 41. leto.

Sedaj štejemo 1818, torej si bil rojen 1777. dve leti pozneje, nego jaz, ki sem star 43 let.

In Valentin?

On je leto mlajši, kot sem bil jaz, ko je bil rojen. Enoindvajset. — Moj Bog! Meni se zdi, kot da je bilo včeraj, ko ste po daljši odsotnosti prišli k nam; in vendar je že 11 let. Kako čas mine!

Cas miruje, prijatelj Janez, toda mi hitimo nazaj, tako kot rak, zato niti ne zapazimo, kdaj pademo v jamo, ki se imenuje grob.

Nastala je tišina, obadva sva molčala.

Vstal sem in začel zopet meriti sobo. Hodil sem tiho, melanholično in poslušal tiktakanje ure...

Topot konjskih kopit me zdrami.

Pogledal sem skozi okno, moj sin je prišel. Konj, na katerem je jezdil, je bil ves umazan, njegove žile so bile napete, nozdrvi je imel široko razprte, in iz njih se je valila sapa. Ko je stal, je iztezal svoje noge in trepetal. Tudi Janez je prišel k oknu ter zmajal z glavo, ko je ugledal utrujeno žival in rekel:

Oh, oh, Valentin si že zopet ubija glavo, kako bi to žival izmučil do smrti, kakor jih je že več...

Pusti mu veselje, sem mu dejal; saj jih je še dovolj v hlevu...

Toda z onimi vred, ki so že poginili, bi jih bilo še mnogo več, pripomni Janez.

Sin je stopil s konja, ga pobožal po vratu in ga spustil v hlev, nato je prišel k nama.

Ampak Valentin, za Boga, zakaj vendar tako mučite ubogo žival? ga je opominjal Janez.

Že zopet nauki, Janez? že zopet? pravi sin. Pravimate, le poučite me...

To vem že dolgo, da je vsaka beseda izgubljena.

Toda, Janez, kaj hočem početi? Jahati vendar moram, in če sedim na konju, se vendar ne morem

dolgočasiti, kot da imam osla pod seboj. Potem pridem v ogenj . . .

Kar se čestokrat zgodi, poseže vmes Janez.

Je že mogoče, pravi sin, mogoče. Torej če pridem v ogenj, spodbodem konja; in ta neumna žival misli, če jo spodbodem, da hočem z njo loviti ptice, ali pa, da se mi zemeljsko življenje studi in hočem v nebesa.

Že prav! Le mučite ubogo žival še dalje tako.

Če moram koga mučiti, mučim rajši žival, kakor človeka. Vas ne morem jahati, tudi bi bili že prestar konj, Janez.

Vi znate lepo govoriti, ker ste mladi: Toda tudi vi se boste enkrat postarali.

In danes sem imel poseben vzrok priti v ogenj, je pristavil Valentin. Videl sem krasno deklico . . .

Tako! Valentin to pripoveduje vselej, če pride odkod . . .

Ker vedno kako vidim. Priznati moram, da take še nisem videl.

Tudi to ni povedal prvič.

A gotovo zadnjič, ker lepše si sploh misliti ni mogoče. Vi se smejete Janez? . . . Pri Bogu, rečem vam, če bi vi to deklico videli . . . ampak kaj govorim? Deklica! O žal, da ni izraza, ki bi opisal tako bitje! Lepša je kot angeli, in angele si mislimo lepše od deklic. Rečem vam, Janez če bi jo le videli: Vsak las, ki vam je že izpadel, bi vam na novo zrastel, in vsak

vaših sivih las bi postal črn, . . . kratko rečeno iz starega Janeza bi postal mlad Ivan, ha, ha, ha!

O, kako lepo! zavpije Janez. Jaz bom še doživel, ko boste govorili v verzih, kot umrli gospod Gašpar Hiripi.

Približno so minula 3 leta od tedaj, ko sem ga spremil tja, kamor ga ni spremila njegova žeja, na pokopališče.

Blagor onim, ki v življenju nikomur niso storili nič žalega, in razveseljujejo še po smrti one ki so jih poznali. In zgodovina molči o njih, ki so druge spravljali v smeh, zapiše pa imena onih, ki so bili vzrok, da so se jokali tisoči in milijoni ljudi.

Prijetni vonj pride in izgine brez sledu; grozeči vihar pa pušča posledice za sabo . . .

A jaz govorim zastonj o lepoti te deklice, pravi moj sin; če še tako dolgo govorim, ostanem tam, kjer sem prišel. Hotel sem jo tudi slikati, samo hotel, ker nisem bil v stanu. Z eno besedo: lepa je. Najbrže je revna, kot sklepam po njeni obleki; vendar pa je morda samo zato ustvarjena kot ubožna deklica, da se njena lepota še bolj kaže. O, ve prismojene gospodične, pojdite k njej in se naučite, da ne stori obleka deklice lepe! V mestu mi je postalo dolg čas, zato sem jahal na kmete; skoro pri zadnji hiši sem ugledal to Venero. Pred njeno hišo stoji majhen vrt, tam je stala in ogledovala zadnje cvetice; ker večji del cvetk je že pomrlo. Ne vem, ali zato, ker je jesen, ali iz nevoščljivosti, ker

je vrtnarica tisočkrat lepša, kakor vse one cvetke. — Prijezdil sem s konjem bliže ter poprosil deklico za cvetlico, ki mi jo je podarila, a sem jo pri jahanju srečno izgubil, . . . no, nič ne dé. Jutri pohitim zopet ven, če bo na vrtu, jo prosim za drugo. Ko mi je podala cvetico, sem spodbodel konja, da je poskočil tako visoko, da bi utrgal zvezdo z neba ter jo podal deklici namesto cvetke . . . Sedaj sem se šele spomnil, da je bil dan in ne noč. Zakričala je, zavpila iz strahu, kar sem spoznal z njenega bledega obraza, ko sem se še enkrat ozrl nazaj. Ko sem se vrnil, sem gledal skozi njeno okence. Moja krasna vrtnarica je sedela pri oknu, in odkril sem se ji in pokimala mi je v pozdrav. Sedaj sem se spomnil, Janez, kam ste dejali zadnjič mojo sabljo?

Čemu zopet potrebujete sabljo? ga vpraša Janez.

No, čemu pa je sablja poštenemu človeku? pravi moj sin; če ne zato, da se neznačajnežu napišejo na obraz besede: Pboljšaj se!

Za Boga! zavpije Janez, že zopet dvoboj?

Že zopet! že zopet? pravi Valentin hladno, 21 let sem že star in sem se šele 10 krat dvobojeval. To je komaj vsako drugo leto enkrat! Sram me je.

Boste videli Valentin, da boste še padli v dvoboju . . .

Janez je prerokoval zopet slabo, ker sin ni umrl v dvoboju.

In če bi se tudi zgodilo to, je rekel Janezu, jaz kaznujem neznačajneže toliko časa, kakor dolgo mi je mogoče. Ne bojte se za me, za življenje in smrt se ne bojujem z nikomur, samo zaznamujem si one, ki mi ne ugajajo, da jih v drugo spoznam. Jaz se ne hvalim! Če odložim obleko, ne zapazite na meni več kakor samo 2 rani. Deset dvobojev in 2 rani, to ni primerjati!

In s kom se hočete zopet bojevati? vpraša Janez.

Z nekim ničvrednežem, podlim tepcem, s tem Deregijem, ki je bil nekdanj moj součenec.

Ko sem danes jahal, sem ga kmalu došel.

Tudi on je jahal. Nasproti mu pride berač, in ker ni stopil v blato, da bi se konju umaknil, ga pahne ta ničvrednež naravnost v blato. Nič me ne užali bolj, kot če se z revežem v moji navzočnosti tako dela. Da sem imel pri sebi orožje, bi ga gotovo prebodel.

Ko sem jahal mimo njega, sem ga močno z bičem udaril po hrbtu. To mu ni zadostovalo, zato hoče jutri zopet svojo kri prelivati. Z veseljem! Starca sem vzdignil iz blata, ter odjahal naprej...

Tak je bil moj sin v 21. letu.

In v svojem 22 letu?

Je umrl. Na vislicah. Po nedolžnem.

21.

Naslednje jutro je odšel moj sin od doma zelo zgodaj na dvoboj in ko se je vrnil, je dejal hladnokrvno: Zadal sem mu poštene rane.

Dopoldne je jezdil na sprehod in ko se je povrnil, je dejal navdušeno:

Dobil sem cvetlic!

22.

Bilo je proti mojemu principu, da bi se kdaj vtiikal v ljubezen svojega sina, zato ga nisem prav nič povpraševal o deklici, ki mu je, kakor sem spoznal, vedno bolj in bolj ugajala. Premišljeval pa sem mnogokrat, kako se je moglo zgoditi, da sem se jaz, ko sem Rožo zagledal, takoj vanjo silno zaljubil, medtem ko se je večala v pravi ogenj ljubezen do nje pri mojem sinu zelo počasi. O vsakem čuvstvu se lažje določijo kaka filozofska pravila kakor v ljubezni; vsa druga čuvstva so v človeški duši kakor studenci in reke, ljubezen pa zagonetno morje ali pa je vse drugo kakor majhne zvezdice, ljubezen pa komet brez cilja.

S tisto matematično točnostjo, ki je lastna vsem zaljublencem, je hodil v tisto hišo na kraju mesta, in ko ni bilo več rož, je prinašal domov poljube svoje ljubice. Toda prišla je pomlad in prinašal je rože in poljube. Do tedaj nisem opazil pri njem nikakega zanimanja za rastlinstvo, ljubil je bolj šport: plavanje, jahanje, borenje, zdaj pa je naenkrat opustil vse to in vzljubil rože. Šopke, ki jih je dobival od svoje ljubice, je negoval z največjo skrbnostjo in nekoč, ko je ravno zalival rože v vazi, me je povprašal:

Oče, če bi se mi vzljubilo, da bi se poročil s to deklico, ali bi mi ti dovolil?

Zakaj ne, moj sin?

No, ker je revna . . .

Jaz sem bil tudi reven . . .

In tako navadnega in nizkega stanu . . .

Jaz sem tudi takega . . .

Torej bi mi ti ne nasprotoval?

Prav gotovo ne, moj sin!

Ti si dober! . . .

Izpolnjujem samo svojo očetovsko dolžnost in nič drugega. Torej misliš že na zakon!

Le redko kdaj! Toda zadnji čas sva si postala tako nekako ožja in jaz se počutim v njeni bližini zelo zadovoljnega.

In ona je tako dobra in me tako ljubi! Da, še v tem trenutku pohitim k njej in povem vsem, da sem se odločil, da Lujizo poročim na vsak način in to čim prej, tem rajše! . . .

Ej, ko bi še živela vaša stara mati, je opomnil Janez — kako bi bila starka vesela! Bog daj pokoj njeni duši, toda Valentin —

No, kaj je, Janez? ga je vprašal moj sin.

Hotel sem vam nekaj reči . . .

No, kaj, Janez?

Nekaj . . .

Toda jaz vendar ne morem uganiti tega nekaj! . . .

Torej . . . ali jaz vas ne maram razžaliti . . .

Vi me sploh ne morete razžaliti, Janez, samo govorite!

Ako mi obljubite, da —

Vse obljubim, samo govorite!

No, hotel sem reči, hm, če bi prišlo potem, ko boste poročeni kdaj tako . . . da bi potrebovali kakega krstnega botra, bi bil jaz neizrečeno vesel, ko bi izbrali mene. Toda ne bodite hudi, jaz sem samo tako mislil . . .

Dobro ste govorili, Janez, mu je pritrdil moj sin — toda bodite prepričani, da bi bil jaz storil tako, kakor želite, tudi če bi ne slišal teh vaših besed!

In nato je odšel moj sin k svoji ljubici, jaz pa sem ostal doma z Janezom, ki se kar ni mogel načuditi mladi sreči, ki jo skoro doživi, ako se poroči moj sin . . .

Naenkrat pa je prijezdil moj sin v divjem galopu na dvorišče. Konj je krvavel od zbadanja ostrog a tudi njegova obleka je bila vsa krvava.

Križ božji, kaj se je zgodilo, moj sin!? sem ga vprašal prestrašeno.

Našel sem ljubico v naročju nekega drugega, je izhropel težko izmučen . . .

In kaj pomeni ta kri na tvoji obleki?

To je kri njegova . . .

Kaj si storil, moj bog!?

Umoril sem ga!

Grozno! In kaj hočeš sedaj storiti, moj sin?!

Počakal bom, da pridejo in me odpeljejo . . .

O, moj sin, tega ne smeš!

Pa kaj naj storim!?

Beži! Beži!

Toda kam?

Vseeno, kamorkoli že; samo proč od tukaj, daleč v tujino, kjer te ne zaslede. V tujino, moj sin in hitro, hitro! . . .

Meni je zdaj vseeno, oče!

Toda meni ni, moj ljubi sin!

Odpusti ljubi oče, náte nisem mislil — Dobro. Torej grem. Naj mi hitro Janez osedla konja, kajti ta pogine v kratkem, preveč je bežal!

Janez je planil iz sobe kakor blazen, da osedla konja.

O moj sin, govori vendar, kako se je zgodilo!

Stopil sem in zagledal sem jo sloneti na prsih Deregija . . . ne vem, kje in kako sem dobil nož, a toliko vem, da sem mu ga porinil naravnost v srce. In prav tako bi se bilo zgodilo tudi z njo, da me ni rotila, da ljubi samo mene in da jo je k vsemu temu prisilil oče . . .

Kmalu nato sva se ločila težko . . . težko . . . toda bilo je prepozno: spodaj na dvorišču so ga že čakali biriči . . .

Stari Deregi se je zarotil, da uniči morilca svojega sina čim prej in to je tudi dosegel; kajti skoro je ni na svetu stvari, ki bi je bogataš ne mogel doseči.

Deregi je bil mnogo bogatejši od mene.

Moj sin je bil obsojen na vešala.

Zadnjo noč njegovega življenja sem prebil pri njem v ječi.

Ako poznate kakega očeta, ki ima tako lepega, tako značajnega in veledušnega sina, kakor sem ga imel jaz in da mora prebiti z njim poslednjo noč njegovega življenja pri njem v ječi, potem pojdite in ga vprašajte, če je na svetu kaka ból večja, kot je bila našega Izveščarja in večja kot različnih mučenikov in slišali boste:

Da!

Proti večeru istega dne sem se priplazil v bližino jetnišnice in čakal, da je počasi izginilo tisto brezsrčno ljudstvo, ki ima za obsojenca prav toliko usmiljenja in srca kakor za teleta, ki ga žene mesar na klavnico.

Naposled je postalo okrog jetnišnice tiho in mirno, ljudje so odšli k počitku, da sanjajo o krasoti in razkošnosti prihodnjega dne — ja: pa sem počasi prilezel iz temnega koticčka, kjer sem bil skrit in odšel k svojemu sinu.

Janez je bil pri njem in molil in jokal... moj sin pa ga je tolažil.

Pomislite, moj sin ga je tolažil!

Molče sem segel po njegovi roki, kaj pa sem hotel tudi reči, mogoče:

Dober večer!

Sedel sem poleg njega in glava mi je klonila nizko kakor zrel klas.

Da, saj moja glava je tudi bila kakor zrel klas polna in težka temnega prokletstva.

Cemu žaluješ, ljubi oče? je pričel moj sin — veseli se, da zapuščam ta nesramni in neznačajni svet.

Toda zapuščati ga tako . . . moj ljubi sin —

Kako? Ali ni vse v redu? Plevel se pusti, da raste, kakor hoče in kolikor časa hoče, žito pa se požanje. To je pravica sveta! Bodi prepričan, da lahko rečem: Kolikor solz je Deregi iztisnil drugim iz oči, toliko sem jih jaz osušil in obrisal. Usmrtil sem ga, zato moram umreti, kajti tu velja pregovor: življenje za življenje, ne glede kakšno življenje in za katero življenje . . .

Nato je umolknil in molčal sem tudi jaz, ker nisem vedel, kaj naj mu na vse to odgovorim.

V ječi je bilo tiho, slišal sem samo težke korake zunaj sprehajajočega se stražnika in Janezovo ihtenje.

Tako je počasi minula noč. Molčali smo več, kakor govorili in moj sin je parkrat pristopil k brleči sveči in odstranil utrinek.

«Kaj ti pade za božjo voljo na misel,» sem ga opomnil — da se brigaš celo za ogorek sveče?

«Ker hočem videti natanko tvoj obraz, ljubi oče,» mi je odgovoril — «saj ga itak ne bom gledal dolgo in potem ga ne vidim nikoli več! Kajti jaz ne verujem v posmrtno življenje. Življenje je vendar življenje, pa naj si bo že tu ali tam, tako ali tako, človek pa vendar ne more toliko grešiti, da bi ga bog kaznoval z dvojnim življenjem. Moje premoženje me ni osrečilo, kaj sem imel od tega, če sem bil sit jaz, a sem se zave-

dal, da je okrog mene sto in sto lačnih?! In če sem pomagal, kolikor in kolikim sem pač mogel, me je zopet pekla vest, ker nisem mogel pomagati vsem, ki trpe pomanjkanje. Zakaj nima človek samo enega očesa in dveh src, da bi videl samo polovico zemeljskega gorja in čutil dvojno vse človeške težave. Ti me poznaš, ljubi oči in nisi videl enkrat rose mojih oči, ki bi padala na rože moje mladosti in obraza, ki so ga močile že tolikrat grenke solze. Jaz ne umiram kot strahopetnež! Hrabro hočem stopiti pod vešala, kjer so obesili že marsikoga drugega, ki je bil nedolžnejši od mene! Jaz umrjem v par urah in to je prav, da umrjem, kajti sedaj me bosta objokovala samo vidva, no mogoče še tretji, ako pa bi živel še dalje, bi bilo morda pri mojem grobu mnogo solzorosnih oči in ti ljubi oče veš, da jaz tako težko vidim solze . . .

Tako je govoril moj sin do zore, ki naju je ločila — ločila za vedno . . . Poklical sem Janeza, ki je s solznimi očmi utrujen zaspal . . .

Ah, ta ločitev — jaz je ne morem popisati! . . .

Odšla sva proti domu.

Okna mojega stanovanja, ki so gledala na ulico, sem zadelal z deskami, da ne vidim in ne slišim ničesar . . .

Zgrudil sem se v naslonjač in tisti hip so bile moje misli tako zmedene in trudne, da se skoro nisem zavedal, kaj se ima vsak hip zgoditi z mojim edinim otrokom. Zdelo se mi je samo, da nastopi vsak trenotek

konec sveta in jaz sem bil udan popolnoma v ta sladki konec . . .

Nenadoma zaslišim pod mojim oknom nek vrišč . . . vozovi so drdrali mimo in slišal sem popolnoma natanko peket konjskih kopit . . .

Planil sem kvišku in se skril v najtemnejši kot, mašil sem ušesa, da ne slišim ničesar — toda slišal sem vendar vse in tako natanko kot da sem stal na ulici. Počasi se je ves ta šum in hrup oddaljil — zope, sem se sklonil kvišku in prisluškal in bilo je — mirno . . .

Janez je sedel tam v drugem kotu in tiščal glavo z obema rokama.

Pomisli, sem mu dejal — kako neumne, kako blazne sanje sem pravkar imel. Zdelo se mi je, kot da so pravkar mojega ljubega sina obesili na vešala in jaz sem slišal krik in vik — ne vem če se mi je zdelo.

Ne ni se vam zdelo, mi je odgovoril Janez — to se je tudi resnično zgodilo. Tudi ta hrup ste lahko slišali, saj so šli pravkar mimo.

Mimo? S kom?!

Z Valentinom!

Z mojim sinom?

Moj bog — da!

O ti tisočkrat prokleti rabelj, tako mi hočeš torej ugrabiti edinega sina?!

Toda pomirite se vendar ljubi gospod, je prožil Janez . . .

Torej reci, da si lagal in takoj sem miren!

Ko bi le mogel.

Torej se je zgodilo res. In mi dva sediva tukaj in drživa križem roke, kot da se ni prav nič zgodilo!

Toda kaj hočeva storiti — zanj ni več nobene rešitve!

Nobene rešitve?! In jaz ga bom vendar rešil — iztrgam ga naravnost iz rabljevih rok!

Vi vendar ne morete k njemu!

Zakaj ne?

Ker je okrog njega sto in sto ljudi!

In takrat bi se bil gotovo zgrudil, da bi mi ne bil priskočil na pomoč Janez.

Ti prijatelj moj, sem nadaljeval — ali si že bil kdaj pod streho?

Da!

Ali se vidi iz podstrehe do tja . . . kjer hočejo umoriti mojega sina?

Toda kaj nameravate?

Prašam samo ako se vidi?

Da.

Potem grem gori . . .

In . . .

Hočem vedeti, vedeti na vsak način ali je resnica kar slišim ali so samo sanje . . .

Bežal sem pod streho, hlastno sem pogledal skozi malo okence, toda videl nisem nič, ker je solnce pravkar vzhajalo . . . Položil sem roko nad oči, da jih zasenčim

in videl sem razločno, kako je rabelj mojemu sinu pravkar zlomil tilnik — — — — —

23.

Bila je viharna noč.

Pojdiva prijatelj! sem rekel.

Ostanite, gospod — mi je odvrnil — bova že opravila.

Ne Janez, k temu svetemu delu ne sme nikdo razun naju položiti svoje roke. Pojdi!

In šla sva, da pokopljeva mojega sina.

Bilo je temno, veter je žvižgal in dež je padal curkoma. Ulice so bile prazne in midva sva se morala z vetrom skoro boriti, da sva mogla naprej.

In hodila sva dolgo. Ko sva prišla tja kamor sva hotela, je dež ponehal, oblaki so se raztrgali, da je za hip pogledal na zemljo mesec, a veter je divjal še vedno in še skoro bolj nego poprej. Veter je žvižgal . . . žvižgal in majal in gugal mojega edinega otroka. Ko sem stopil k njemu sem se sklonil in poljubil njegove bose noge s katerih je sezul rabelj tudi čevlje.

In to se je zgodilo ravno na tistem kraju, kjer me je pred dvaindvajsetimi leti Ternej v dvoboju težko ranil.

Z Janezovo pomočjo sem snel svojega sina z vešal in ravnal pri tem z njim tako nežno kakor mati s svojim dojenčkom. In ravno v trenutku ko sva ga pazno položila na tla, je izza oblakov pogledal mesec. Posinjel

je njegov obraz, oči so mu bile izbuljene in jezik mu je grozno izstopil. Odvozljal sem mu vrv in poljubljal tisto plavo progo, ki jo je pustil na njegovem vratu. Mislil sem, da ga moj poljub zopet oživi, toda on je ostal — mrtev.

Božal sem njegov obraz in gladil njegove lepe črne lase, ki so mu padali mokri od dežja globoko po čelu in šepetal venomer:

Vzbudi se moj ljubljeni otrok, moj ljubljeni sin! . . .

Toda on se ni zbudil, samo njegove oči so strmele izbuljene vame.

Naložil sem ga na hrbet in ga nesel na pokopališče. Kdor je nesel kdaj v svojem življenju tako težko breme, ta ve kako težak je svet in življenje . . . meni se je zdelo, da nesem ves svet . . .

Ha! sem zaklical med potjo — ali nisva pozabila vrv?!

Ne gospod, saj ste jo vzeli seboj, mi je odvrnil Janez.

Tako je prav, sem mu odgovoril in nadaljeval svojo grozno pot.

Prišla sva na pokopališče in sva ga zagrebla.

Toda v mestu se je zvedelo, da je obešenec pokopan na blagoslovljenem pokopališču, kjer spe večno spanje samo pošteni ljudje in so ga hoteli izkopati.

Toda jaz sem bil hitrejši nego oni, dal sem sam zopet izkopati svojega sina in ga odpeljati daleč . . . daleč proč . . .

Ubogi moj sin, niti po smrti mu niso privoščili miru. —

Toda sedaj spi mirno!

Sredi divjega gozda je majhna planjava, vsa obdana s košatimi smrekami in na tisti planjavi stoji velik kamen z napisom:

MOJ SIN.

24.

Po polnoči sem prišel od pogreba svojega sina. Tisti dan sem pretrpel toliko, kot ni noben človek od začetka in ne bo do konca sveta. Izmučen na smrt sem se zgrudil skoro nezavesten na ležišče, da zaspim ali umrjem. Toda umrl nisem in zaspati tudi nisem mogel. Vse moje življenje, vsa groza in vsi dogodki davnih in bližnjih dni so mi vstajali pred očmi in šele proti večeru drugega dne sem se nekoliko umiril in skušal zaspati, pa takrat sem zaslišal pod svojim oknom:

Matija Andorlaki! Ali poznaš moj glas!? Dolgo časa ga že nisi slišal! Jaz sem tisti berač katerega hčerko je ljubil tvoj sin in tisti človek, ki je prisilil svojo hčer, da je gnala tvojega sina v obup. Da, jaz sem tisti berač, ki je bil nekda j imovit gospod in ki si ga ti uničil. Glej moje ime je Baltazar Ternej. He, Matija Andorlaki, ti si napravil iz mene berača, jaz pa sem tiral tvojega sina na vešala!

To se je zgodilo pred šestindvajsetimi leti, ko sem bil star štiriinštirideset let, zdaj pa sem jih sedemdeset. Teh šestindvajset let sem preživel tu v divjem gozdu, poleg groba svojega sina v neki mali uti, ki sva jo postavila z Janezom. Malo ljudi sem videl od takrat in malokdo je videl mene in ti ki so me videli, me imenujejo — gozdnega moža.

Ko sem zapustil človeško družbo, je bila moja duša tako trudna, da skoro v meni ni bilo nič življenja . . .

Prodal sem vse in sem rekel Janezu :

Prijatelj moj, zdaj sem kakor osamljeno suho drevo, ki mu je odpadlo vse listje, samo nekaj je še na tem drevesu in to si ti. Toda tudi ti moraš odpasti, ker se spodobi, da je drevo po zimi popolnoma golo. Ločiti se morava, prijatelj moj! Jaz ne morem ostati in še dalje živeti med temi ljudmi, ki so gledali smrt mojega sina s tako mirno krvjo. Ti pa ne moreš iti z menoj, ker ne maram, da bi se zaradi mene odtegnil svetu, ki te morda miče . . . in kjer doživiš še morda kako veselje . . .

Na kako veselje naj še upam, mi je odvrnil Janez — ako sem daleč od vas?! In zdaj, ravno sedaj, ko nimate nikogar več svojih na svetu, naj vas zapustim!? Ne, nikoli ne! Vi me lahko podite od sebe magari z bičem, toda vrnil se bom zopet kakor zvest pes in ako

umrjete, sedem na vaš grob in ostanem tam in se ne ločim od vas, dokler ne umrjem lakote!

In Janez je šel z menoj. Oblekel sem se v raševino in tako sva odšla in vzela saboj moje stotisoče.

S tem denarjem — sem si mislil, ki sem ga pripravil za svojega ljubljenelega sina, se ne bo nikdo okoristil. Nikdo, kajti zakopljem ga tam kje daleč v gozdu. Ko sva dospela po dolgi in mučni hoji na tisto majhno planoto, kjer se je nahajal grob mojega sina, so kamnite mumije mojega spomina zopet oživele.

Od svoje mladosti nisem molil. Zdaj pa sem nehote padel na kolena, sklenil roke, se ozrl k nebu in molil:

Bog! Tako dolgo mi ne vzemi življenja, dokler ni maščevana smrt mojega sina.

In to je bila moja vsakdanja molitev šestindvajset let. Tam sem jo zmolil vsak dan poleg stebra ležeč na kolenih, v lepem in slabem vremenu poleti in pozimi, spomladi in jeseni: Nobena pot ni vodila v to dolino, noben človek ni hodil vanjo. Samo Janez in jaz, midva sva bila edina živa prebivalca. Govorila sva pogosto o preteklosti, ko smo bili še štirje, Gašpar Hiripi, moj sin, on in jaz; potem sva prišla na sedanjost, ko sva samo dva še on in jaz.

Morda bo kmalu ostal eden sam, in slednjič niti eden, sem dejal, in zamišljeno sva umolknila oba.

Najin živež sem prinesel zdaj jaz, zdaj Janez iz bližnje vasice. Dela nisva imela mnogo, in kar je bilo

težav, sva jih prenašala skupno. Midva nisva več bila gospod in sluga. Od časa do časa sem šel v mesto, kjer je pretekel velik del mojega življenja, in kjer me ni poznal nikdo več. Z velikim trudom in težavo sem izvedel za Terneja in njegovo rodbino. Ternejeva žena in eden njegovih otrok je že zdavnaj umrl; Lujiza, ljubica mojega sina, je žalovala in jokala nekaj tednov za svojim ljubimcem, in se je čez nekaj mesecev poročila s sinom tistega tkalca, ki jo je vzel za svojo. Iz tega zakona je dobil stari Ternej, o katerem niso nič vedeli, vnuka, ki se je izučil nekega rokodelstva.

Živela sva že petnajst let v divjini.

Bilo je vroče poletno popoldne. Zrak v dolini je bil soparen, kakor bi solnce vse švoje žarke samo sem pošiljalo. V daljavi je gromelo neprestano, in grom je prihajal vedno bliže. Slednjič se je stemnilo, bilo je tako temno kakor noč. Črn oblak je zagrnil dolino pred modrim nebeškim očesom. Zadijvala je nevihta. Blisk je vdarjal za bliskom, in zdelo se je, da hoče grom raznesti skalovje in je razgnati v dolino, da jo pokoplje.

Lil je dež, kakor bi hotel odnesti kraj, kjer je ležala dolina.

Bil sem sam v koči in v skrbeh sem pričakoval Janeza, ki je par ur pred nevihto šel v vas.

Slednjič so se odprla vrata, ali ni vstopil Janez, temveč človek, ki ga že nisem videl petnajst let, a sem molil zanj vsak dan.

Bil je Baltazar Ternej.

On ni bil tako plešast kakor jaz, a zato ves bel po svojih dolgih laseh in po bradi. Na glavi je imel širok klobuk in na telesu beraške cunje.

Prenočišča bi rad pred viharjem, dober dan! je dejal na pragu.

Prenočišča? Vsakemu rad, samo Baltazarju Terneju ne! sem odgovoril.

Vi me poznate?

Matija Andorlaki naj ne pozna Baltazarja Terneja!

Kaj?! Kako? Andorlaki! . . .

Da, Andorlaki, ki te je iskal toliko let in te ni mogel najti h kateremu si pa ti sedaj zašel sam, da najdeš svoj konec!

Približaj se torej, če imaš pogum, je siknil in vzdignil svojo okovano palico.

Naglo sem poiskal v kotu še težjo gorjačo in navalil nanj. Zbežal je vun, toda jaz za njim. Tako sva si stala naenkrat nasproti! In pričel se je boj med petinpetdeset let starima možakoma. Prijel sem ga za grlo z vso močjo in ga vrgel na tla, nato sem zagrebel svoje nohte v njegove oči, ki so mu mahoma iztekale. Tisti trenotek je zatulil od strašnih bolečin kakor ranjena zver, jaz pa sem skočil na njegova prsa in curek črne krvi je brizgnil iz njegovih ust.

Ura tvojega življenja je odbila, sem mu zaklical — umrl boš, ne umrl, poginil v plamenih tega drevesa, ki ga je pravkar užgala strela.

In vlekem sem ga k gorečemu drevesu, samo dvigniti ga je bilo še potreba in bil bi v ognju.

Toda tisti trenotek me je obšla drugačna misel.

Ne, ne boš zgorel, ampak obesim te, ha, ha, obesim te na isto vrvo, na kateri je visel in umrl moj sin. Ha! Saj jo še imam!

Vedel sem, da mi ne more ubežati, ker je bil skoro brez zavesti, za to sem stopil v kočo, a ko sem se vrnil zopet na plano, se je Janez ravno vračal.

Kaj hočeš zunaj v tej nevihti? me je povprašal.

Nekoga bom obesil, prijatelj! Baltazarja Terneja bom obesil, sem mu odvrnil. Glej tukaj leži prav tak, kakršnega sem si želel!

Stoj Matija, mi je rekel Janez in me prijel za roko. Stoj, tega ti ne morem dovoliti, da bi bil ti rabelj! In prašam te, kaj bi bilo težje za tega človeka življenje ali smrt?

Življenje! sem mu priznal — da življenje. Pustiva ga torej živeti!

Potem sem se obrnil proti Terneju, ki je ležal na zemlji in vzdihoval in ječal z iztečenim očesom.

Z veseljem sem ga opazoval in mu zaklical:

Baltazar Ternej, jaz se zadovoljim samo z enim tvojim očesom, drugega pa pustim tebi, da me lahko vidiš in spoznaš, kadar se zopet srečava. Kajti mi dva se vidiva gotovo še kdaj.

Moj edini in zadnji prijatelj Janez je živel mogoče samo zaradi tega tako dolgo, da me je obvaroval umora, kajti kmalu po tistem dogodku je umrl, ko je preživel z menoj v tistem samotnem gozdu šestnajst let. In sedaj sem že deset let sam, popolnoma sam...

Tam počiva poleg mojega sina in kje bom počival jaz? Ali v tej koči ali pod prostim nebom? Ah nikogar ne bo, ki bi me zagrebel! Pa vsaj je vseeno: pod zemljo ali na vrh zemlje... ne tukaj ne tam ne bo več utripalo moje srce... Ah, to ubogo srce! Segel bi globoko tu notri v prsa in ga položil na dlan, da bi videl, kako je mogla ta uboga stvarica sprejeti in pretrpeti toliko bolečin, nesreče in gorja, ki se mu pravi življenje.

Šel sem mnogokrat v mesto, da izvem kako živi Ternej. O Baltazarju nisem mogel izvedeti ničesar, njegova rodovina je izumrla, edini vnuk je še ostal, ki se je posvetil nekemu rokodelstvu. Težko, zelo težko sem čakal, da odraste in šele čez kakih šest let po Janezovi smrti se je razvil deček v mladeniča. Poiskal sem ga, pred delavnico, kjer sem vedel, da dela, toda pogledal me je zelo začudeno.

Mladi mož, pojdite nekoliko z menoj, sem ga nagovoril.

Kam? je prašal.

Ne prašajte, samo pojdite!

Daleč?

Precej daleč.

Za koliko časa?

Primeroma — za dolgo! Recimo za en dan.

Toda, jaz moram jutri na delo.

Pustite svoje delo!

Toda zakaj?

Da postanete srečni!

Na kak način?

Prav lahko!

Toda kako?

Zato bom skrbel jaz!

Vi? Ha, ha, ha!

Čemu se smejite?

Vam!

Kakor hočete — toda pojdite, če hočete biti srečni!

Kdo na svetu ne bi hotel biti srečen — toda kam me peljete?

Toda čemu vprašujete — saj vidite, da nisem nikak otrok.

To vidim, da.

Torej zaupajte mi!

Vaš obraz sicer ni bogve kako lep in simpatičen, toda naj bo v božjem imenu!

In šel je z menoj v ta divji gozd.

Kaj je to? me je povprašal, ko je zagledal velikanski kamen na grobu mojega sina.

Berite, pa boste vedeli!

Moj sin — Vaš sin?

Da, moj sin, katerega je tvoj stari oče obesil!

Ha! je vzkliknil — in vam sem sledil, vem, da se hočete sedaj gotovo maščevati nad menoj!?

Ne govori in ne boj se, jaz se nočem maščevati nad teboj s smrtjo, nikakor ne! Le pojdi z menoj v kočo!

In plaho je vstopil.

Sedaj sem tukaj!

Dvigni to lopato!

In potem?

Zdaj izkoplji tukaj zemljo!

Zakaj?

Ne prašaj. Boš že videl!

In pričel je kopati.

Ha! Zlato! je zakričal naenkrat.

Vzemi jih vun. Vidiš, koliko jih je!

Ne morem jih prešteti!

Več jih je kakor za stotisoč goldinarjev. In veš čigavo je to?

Ne vem.

Tvoje!

Moje?

Da vse je tvoje!

Vse!?

Ne čudi se! Pozneje, ko boš že bolj pri pameti pa ti povem zakaj in kako . . .

Toda govorite sedaj, zakaj ne!

Ali si že kdaj slišal kaj o meni in tvojem starem očetu?

Vi ste Andorlaki.

Da!

Da slišal sem nekaj, toda ne mnogo!

Tvoj stari oče in jaz sva bila prijatelja. In sicer je bil on tak moj prijatelj, da mi je zapeljal mojo ljubico. Jaz sem se maščeval nad njim na ta način, da sem ga pripravil pri igri ob vse njegovo premoženje. Zato pa je on pritiral mojega sina na vešala, tega sina ki spi večno spanje pod onim velikim kamnom. In zdaj je vrsta na meni, in jaz se hočem osvetiti na ta način, da te obdarim s tem denarjem.

Ah, kako ste vi dobri!

Dober ravno ne, kajti polovico tega denarja je tvojega starega očeta, torej imaš do njega pravico!

Kako se naj vam zahvalim!?

Nikakor! Nič hvale ne potrebujem. Ali ti je prav, si zadovoljen? Kaj?

Če mi je prav? Ali sem mogel dozdej upati, da bom vsaj stoti del tega zaslužil, jaz uhogi rokodelec?

Ali denar je spolzka stvar. Človek niti ne ve, kdaj se mu izmuzne iz rok. Na vsak način pa bi jaz rad zagotovil tvojo bodočnost. Ako izdaš ta denar —

Oh, kako naj se vam zahvalim, gospod —

Ako pa zapraviš denar — čakaj, nečesa sem se spomnil. Zdaj ti ne dam vsega v roke; bolj gotovo je, ako ostane pri meni. No, ali si zadovoljen, ako ti dam sedaj samo petdesettisoč goldinarjev?

Seveda sem, in če mi daste tudi manj; kakor hočete, tako bom pa ravnal.

Torej tu imaš petdeset tisoč goldinarjev. Ako ti pa poidejo, pridi k meni brez skrbi! Dam ti zopet toliko, ali pa dvakrat toliko, kakor se mi bo zdelo. Ne rečem ti ravno, da moraš zapravljati, a skopariti ti tudi ni treba, ker ni bolj grde umazanosti na človeški duši kakor je skopost. Kaj boš zdaj napravil najprej?

Zdaj napravim najprej skušnjo za mojstra in si omislim nato veliko delavnico.

Ne bodi tako neumen! Toliko denarja in delavnica! Hudiča! Zakaj bi ostal rokodelec, če si pa lahko neodvisen gospod?

Zares, imate prav, a moja pamet ni čisto zdrava. Da, gospod, bom, in se oženil.

Vidiš, to je pametno. Ali si že izbral katero?

Da, sem jo že izbral — zelo pridno dekle.

Prav! Kar vzemi jo! Zakon je velika sreča.

Zares! Oženil jo bom, oženil jo bom.

No, Bog s teboj! In kakor sem rekel, ako ti poide denar, me ti samo poišči, pa ga boš zopet dobil še več.

Pojdite z menoj, moj plemeniti dobrotnik! Stanujva skupaj!

Nikdar! Jaz sem se odvadil ljudi, in grob mojega sina me zadržuje v tem kraju. Zato ostanem tukaj. S tem pa še ne rečem, da te ne bi kdaj posetil.

In, ali je potrebno zagotoviti vas, da vas bom videl vsak čas z veseljem.

Prav! Bodi srečen in ostani zdrav!

Bog z vami, Bog z vami! Se zahvalim, se zahvalim!

In je šel.

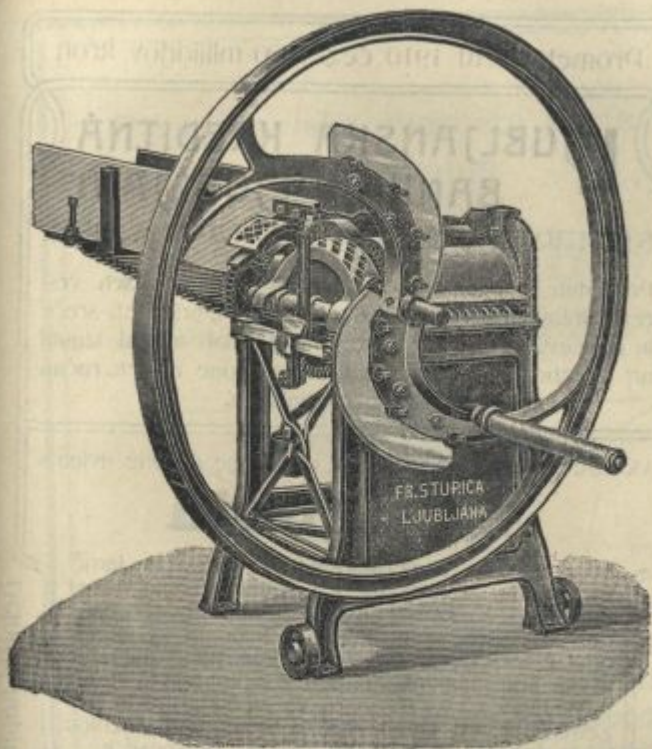
Počakaj, sem zaklical za njim. Počakaj! Ne povej nikomur, kje si dobil denar! Ne povej nikomur, da jaz še živim. Zakaj ljudje so hudobni, pa bi prišli in me umorili, samo zaradi denarja, ki ga še imam. Zato molči! Tvoj lasten dobiček zahteva to. Zdaj lahko greš, ali veš kaj? Reci, da si ga zadel v loteriji ali pa na kakšen drug način. No, Bog s teboj!

Čez nekaj mesecev sem obiskal svojega varovanca, Ternejevega vnuka. Njegovo stanovanje je bilo čedno, ali brez luksuza. Vse pri njem je kazalo na varčnost.

Pogrnjeno je bilo za večerjo, ko sem vstopil, a mladi mož je sedel sam za mizo in čakal na večerjo. Skočil je pokoncu in hitel je v moje naročje.

Bog vas sprejmi, ljubi . . . stric; ali vas smem imenovati stric, ali oče . . .

Stric, ljubi nečak. No, kako ti je? — Res, ali si govoril s kom o meni?

Trgovina z železnino in poljedelskimi stroji
FR. ŠTUPICA, LJUBLJANA
 Marije Terezije cesta št. 1

priporoča svojo veliko zalogo najbolj priznanih slamoreznic, reporeznic, mlatilnic, vratil, čistilnic, strojev za košnjo in obročanje sena, blagajne in motorje. — Dalje črpalke in cevi za vodo, vino in gnojnico, pluge in brane, pečl, štedilnike in poljedelsko orodje, trpežne ročke za prevažanje mleka, posnemalnik^e za mleko, traverze, železniške šine, vedno svež cement, strešna lepenka, štorja z^a strope, pločevina, nagrobni križi ter vse ključavnničarsko, kovaško, kleparsko, stavbⁿsko, zidarsko, tesarsko in mizarsko orodje vedno v zalogi.

Promet v letu 1910 čez 1000 milijonov kron

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

STRITARJEVA ULICA Štev. 2. (LASTNA HIŠA).

Posreduje najkulantneje nakup in prodajo vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, prioritet, srečk in novcev. Prevzema zavarovanja proti kurzni izgubi pri izžrebanju; denarne in karnilne vloge na tek. račun ali na vložno knjižico.

Vložen denar se obrestuje od dne vloge do dne dviga s

4 $\frac{1}{2}$ 0/0 čistih

Do K 10.000— brez odpovedi. Za vse vloge jamči vse lastno premoženje t. j. sedaj okroglo **devet milijonov K.** Zamenjava in eskomptuje izžrebane obligacije, srečke in kupone. Prodaja in kupuje devize in valute. Daje predujme na vrednostne listine pod kulantnimi pogoji. Eskomptuje in vnovčuje menice. Borzna naročila za dunajsko in inozemske borze izvede točno in ceno. Nakaznice in čeki na inozemska mesta. Promese k vsem žrebanjem.

Kupuje in prodaja ameriške dolarje.

Podružnice: Trst, Celovec, Split, Sarajevo in Gorica.

Rezervni zaklad K 800.000.

Dejniški kapital K 5.000.000.

Prva kranjska tvornica plete-
nin in tkanin

Dragotin Hribar

Ljubljana, Zaloška cesta št. 14

priporoča cenjenim gg. trgovcem v mestu
in na deželi svoje izdelke, kakor: noga-
vice, rokavice, gorenje jopiče, gamašne,
otroška oblačilca, telovnike za gospode
in lovske telovnike itd. - Blago najbolje
kakovosti, cene nizke, postrežba točna.

Dobro blago se samo hvali!

Tiskarna knjig in umetnin
D. HRIBAR

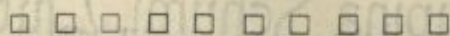
Ljubljana, Dunajska cesta 9

Priporoča se cenjenim založnikom in pisateljem za tiskanje knjig in brošur. Izdeluje tudi vsakoršne tiskovine za urade, društva, trgovce, obrtnike itd. V priprosti, vendar kar najukusnejši obliki, kakor tudi v najelegantnejšem eno- in večbarvnem tisku pravilnega sloga.

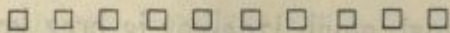
Cene zmerne. Izvršitev točna.

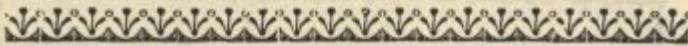
ZAVOD ZA TEHNIČNE IN ELEKTROTEH. NAPRAVE.

Koncesionirano podjetje za električne naprave, napeljave električne luči in prenos moči, telefonske, brzojavne in signalne naprave. — Dobava in montiranje motorjev na bencin in petrolin ter Diesel-ovih motorjev. V zalogi vedno v veliki izberi: elektromotorji, ventilatorji, obločnice, žarnice, telefoni, vsakovrstni instalacijski material, mazilna olja in masti, sesalke, lestenci za elektriko in plin, ter sploh vse tehnične potrebščine. Popravila vsakovrstnih strojev. — Moderna mehanična delavnica.

LJUBLJANA, DUNAJSKA C. 22.

Tovarna kanditov in sladčic
Josipina Schumi, Ljubljana

Gradišče 9

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih v svojo stroko spadajočih izdelkov, kot: mnogovrstnih sladčic (bonbonov) od navadnih do najfinejših. **Razno navadno pecivo, piškote, vafelne itd.**

Edina zaloga za Ljubljano čokoladne tvornice **J. Mannerja na Dunaju**: čokoladne in druge predmete na drobno in debelo.

Kakovost mojih izdelkov je brez konkurence
Postrežba točna. Cene zmerne.

„NOREA“

je najboljšo čistilo za parketne
pode in linoleum.

Kdor bo poskusil enkrat, vporab-
ljal bo potem vedno samo

„NOREA“

„NOREA“ štedi trud, čas in denar.

Dobi se samo pri

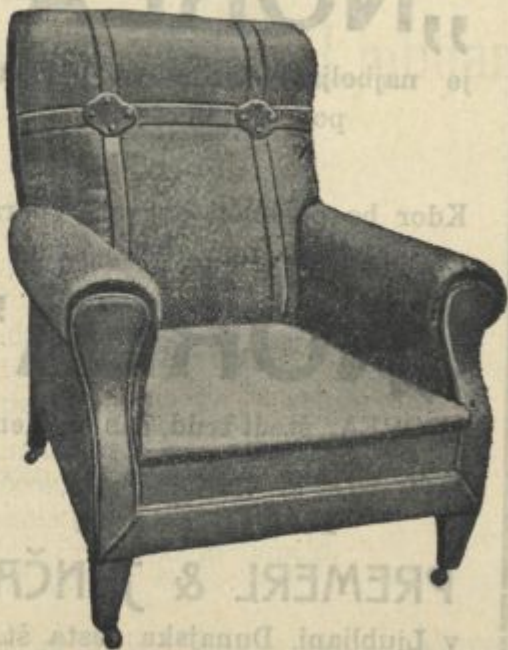
PREMERL & JANČAR

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 20

trgovina z barvami, laki in firneži
na drobno in debelo.

Tapetnik in dekorater
J. ČERNE, LJUBLJANA

Dunajska cesta šte. 28.

Velika zaloga kompletne pohištvene oprave,
raznih dekoracijskih ter blazinskih predme-
tov itd. Specialiteta: **usnjato pohištvo**; lastni
izdelek. Proračuni, vzorci in obrisi vedno na
razpologo.